

Protocol overlijden

SmdB het Visnet 2023 - 2024

Inhoud

Inhoud.....	2
Inleiding.....	3
Opvangteam.....	4
Het bericht komt binnen.....	5
Informatie verstrekken.....	6
Aandachtspunten	7
Organisatorische zaken	8
Nazorg.....	9
Algemene afspraken	10

Inleiding

Hoe te handelen in geval van overlijden van personen waar de school direct mee te maken heeft. Dit is het geval bij het overlijden van een kind, van de ouder/verzorger, broer of zus van een kind, een leerkracht of een man/vrouw of kind van een leerkracht.

In dit protocol wordt beschreven hoe binnen S.m.d.B. het Visnet in die situaties zal worden gehandeld.

Uiteraard is iedere situatie weer anders en het handelen in geval van overlijden kan nooit in strakke procedures worden vastgelegd. Maar we vinden het als school belangrijk dat er vooraf richtlijnen zijn vastgesteld.

In alle gevallen is de directeur het eerste aanspreekpunt voor de collega's. De te ondernemen stappen vinden plaats in overleg teamleider en de betrokken leerkracht (hierna genoemd als opvangteam) en altijd in overleg met de naaste familieleden van de overledene.

Opvangteam

De school stelt als het nodig is in geval van overlijden een opvangteam samen dat bestaat uit:

- Directeur van de school (is eindverantwoordelijk)
- Teamleider onderbouw/bovenbouw (...)
- Betrokken leerkracht (...)
- IB-er/Teamleider zorg en onderwijskwaliteit
- Evt. externe deskundigen

Het opvangteam is verantwoordelijk voor:

- Verstrekken van informatie
- Contact met getroffen familie
- Organisatorische aangelegenheden
- Opvang van leerlingen
- Nazorg

Beheer materialen over rouwverwerking in IB kamer aanwezig

Het bericht komt binnen

Bericht van overlijden behoort bij de directeur terecht te komen (en wordt daarna gedeeld via tijdelijke groepsapp van opvangteam). Bij afwezigheid van de directeur wordt het bericht gemeld bij een van de teamleiders.

Directeur verifieert het bericht van overlijden wanneer dit niet afkomstig is van familie, arts of politie. Directeur stelt het opvangteam samen en roept betrokkenen bij elkaar.

Informatie verstrekken

Het opvangteam loopt onderstaand stappenplan door en bewaakt de gang van zaken. Het opvangteam bepaalt wanneer het samenkomt om onderling af te stemmen.

Directeur informeert:

- Collega's
- Schoolbestuur
- Voorzitter MR
- Klas (nadat dit met de familie van de overledene is overlegd)

Directeur onderhoudt contact met de getroffen familie.

Eerste telefoontje:

(Bij voorkeur nog diezelfde dag, maar uiterlijk 1 dag na het bericht van overlijden.)

- Wat mag er worden verteld aan ouders en leerlingen (brief via mail Parnassys/Parro)
- Meedelen dat directeur als contactpersoon optreedt
- De leerkracht vertelt het de klas

Het vertellen van het verdrietige bericht

De wijze waarop en wat er wordt verteld is altijd na overleg met de betrokken familie (zie hierboven) De directeur informeert de betrokken leerkracht(en).

De ouders van de leerlingen van de betrokken klas worden altijd eerst geïnformeerd via een brief verzonden via Parnassys (opgesteld door de directeur). Dit geeft ouders de mogelijkheid om hun eigen kind voor te bereiden indien nodig. De leerkracht informeert daarna de leerlingen in de klas.

Het kan voorkomen dat een kind of de leerkracht uit de klas wordt gehaald door externen. In dit geval zal de directeur rekening houden met de nazorg die nodig is voor de achterblijvers.

Aandachtspunten

Vorbereiding

- In het opvangteam bespreken of je het alleen aankunt of dat een duo-collega je moet ondersteunen. (Bij voorkeur samen)
- Bereid je altijd voor: wat ga je zeggen en hoe, welke effecten kun je verwachten. Schrijf deze boodschap eventueel voor jezelf uit!
- Realiseer je dat andere verlieservaringen naar boven kunnen komen zowel bij leerlingen als leerkrachten
- Zorg dat er een ruimte is waar leerlingen die erg overstuurd zijn naartoe kunnen. De lift is hiervoor beschikbaar.
- Een leerlingondersteuner zal op dat moment ingezet worden.

De mededeling

- Creëer de juiste sfeer
- Begin met een inleidende zin, maar breng het bericht vervolgens zonder omwegen
- Geef in eerste instantie de hoogst noodzakelijke informatie
- Neem voldoende tijd voor emoties

Het vervolg

- Praat met de leerlingen over het gebeurde
- Praat met de leerlingen over de overledene
- Praat met de leerlingen over gevoelens (wel huilen, niet huilen)
- Geef ruimte voor verdriet
- Als de eerste schrik voorbij is geef keuze-opdrachten (wel of niet doorgaan met de les, of iets anders doen)
- Geef aan bij wie ze terecht kunnen (directeur – verwijst daarna door naar leerlingondersteuner)

Tweede telefoontje

- Wat zijn de bezoekmogelijkheden van de leerkracht?
- Plaatsen rouwadvertentie namens de school.
- Bijwonen van de begrafenis door directeur en leden van het opvangteam

Organisatorische zaken

(Na tweede telefoontje.) De informatie aan ouders van de klas en de overige ouders is na overleg met de getroffen familie.

- Het eventuele bijwonen van de begrafenis door leerlingen is in principe altijd in aanwezigheid van een eigen ouder en de leerkracht
- De directeur informeert de overige ouders van de school via een mailbericht
- Namens de school wordt een condoleancekaart gestuurd.
- De directeur plaatst na overleg met familie een rouwadvertentie.
- De leerkrachten die de begrafenis willen bijwonen worden uit geroosterd.
- Bij een eventuele sluiting van de gehele school, moeten de ouders worden geïnformeerd.

Nazorg

Begeleiding in de klas tussen overlijden en begrafenis

Familie heeft de keuze om leerlingen wel of niet naar school te laten gaan al naar gelang de situatie op dat moment vraagt.

- Er wordt namens de groep een kaart gestuurd naar het gezin.
- En elke leerling schrijft of tekent iets voor het getroffen kind.
- Na het overlijden wordt een moment vrij gemaakt om met de leerlingen in gesprek te gaan.

De leerkracht zorgt voor:

- Opvang van het kind (bij overlijden familielid).
- Bespreking met het kind of het kind erover wil praten, eventueel ook in de klas.
- Eventueel speciale lessen om met de leerlingen te praten over hun gevoelens (bij overlijden kind/leerkracht).

Begeleiding in de klas na de begrafenis

- De leerkracht zorgt voor:
- Tijd en aandacht in de klas om de dag na de begrafenis nog met de leerlingen na te praten (bij overlijden familie).
- Signaleren van stagnerend rouwproces bij leerlingen.
- Zo nodig gerichte activiteiten om het rouwproces te bevorderen zoals schrijven, tekenen of het werken met gevoelens.
- Aandacht voor risicoleerlingen (bijv. leerlingen die al eerder een verlies hebben geleden) of risicocollega's.
- Individuele gesprekken met leerlingen die veel moeite hebben met het verwerken van het verlies. Professionele begeleiding van het rouwproces wordt overgelaten aan deskundigen.
- Het af en toe stilstaan bij herinneringen aan de overleden persoon.

Begeleiding getroffen familie na de begrafenis

- De directeur onderhoudt contacten met de getroffen familie
- twee weken na overlijden
- een maand na overlijden
- vervolgens 3 maanden na het overlijden.
- Ondersteuning blijft beschikbaar als achterwacht. Dit in overleg met ouder/verzorger en deskundige.
- Indien nodig professionele hulp adviseren. Als ouder/verzorger hiervoor kiest wordt de begeleiding op school afgebouwd/stopgezet.

Algemene afspraken

- Als we willen condoleren bij een sterfgeval, gebeurt dit met het team. Dat kan eventueel onder schooltijd zijn. Ga je op persoonlijke titel, dan in principe niet onder schooltijd. Dit dient te worden overlegd met de directeur.
- Gaat het om het overlijden van een opa of oma van een leerling, dan sturen we een kaart.
- We gaan condoleren of wonen de begrafenis bij van een vader of moeder van een personeelslid. Dat geldt niet voor de schoonfamilie van een personeelslid.
- In ieder afzonderlijk geval wordt overlegd over de invulling van ons meeleven.